

Sammenfattet utkast – politisk organisering.

POLITISK ORGANISERING I VERDAL KOMMUNE

Høring

Saken har vært sendt på høring til de politiske partiene som er representert i dagens kommunestyre. Det er kommet inn skriftlige svar fra SP, Venstre og SV.

Svarene spriker en del, men konklusjonen synes å være at partiene ønsker større innflytelse fra de folkevalgte i beslutningsprosessene i kommunen.

Nasjonale føringer

Dette synes å være i tråd med de føringene som kommer fra Kommunal- og regionaldepartementet som har ute på høring forslag til endringer i Kommuneloven. Disse forslagene er ment å skulle styrke de folkevalgtes stilling i den kommunale forvaltning.

Viktige prinsipper

Når kommunestyret skal beslutte den politiske organiseringen i neste periode, er det etter Utvalgets oppfatning noen viktige prinsipper som bør ligge til grunn.

- Lokalpolitisk arbeid må kjennes meningsfylt for dem som skal engasjere seg i det.
- Det må unngås en for stor belastning på den enkelte politiker.
- Politisk innflytelse bør spres på mange, slik at en ivaretar mangfoldet i det politiske miljø.
- Helheten i politikken må tas vare på
- Administrasjonen må ha tilstrekkelig handlingsrom.

Disse prinsippene kan ivaretas både gjennom den politiske organiseringen og gjennom utvikling av delegasjonsreglementet. En prosessorientert saksbehandling vil bidra sterkt til et samspill mellom administrasjon og politikk som vil gi en moderne, åpen og inkluderende forvaltning av de kommunale oppgavene.

Utfordringer i gjeldende organisering

Utfordringene synes først og fremst å være knyttet til Driftskomiteen. Når en komite skal ha ansvaret for å følge opp HELE kommunens drift, blir det en stor bredde i sakskompleksene. Det kan derfor bli vanskelig å trenge dypt nok ned sakene til at arbeidet med dem synes meningsfylt nok for de folkevalgte.

Formannskapet er etter kommuneloven kommunens økonomiutvalg. Alle saker som innebærer økonomiske konsekvenser må derfor om formannskapet før de eventuelt går til kommunestyret. Dette medfører at Driftskomiteen noen ganger vil føle at de ikke har tilstrekkelig økonomisk handlingsrom. Godt samspill mellom administrasjonen og komiteen vil likevel kunne legge avgjørende føringer på beslutningsprosessen videre oppover i systemet.

Demokratiet er helt avhengig av en sterk forankring i folket. Faresignalene på at forankringen i samfunnet vårt er svekket, er mange: Valgdeltagelsen synker, stadig færre er medlemmer i politiske partier, og partiene sliter med å få folk til å ta på seg verv. For få personer deltar i samfunnsdebatten og i arbeidet med å forme fellesskapet vårt. Rollen som folkevalgt oppleves

av mange som lite interessent og mange mener folkevalgte har liten innflytelse på utviklingen i kommunen.

Vitalisering av kommunestyret synes derfor påkrevd, slik at det øverste politiske organ igjen driver politikk og slik at det blir meningsfylt å være folkevalgt.

Innherred samkommene

I drøftningene omkring ISK i vårt kommunestyre har det fra enkelte partier av og til kommet fram misnøye med representasjonsordningen til samkommunestyret.

Framtida til ISK er uavklart. Vi vil derfor ikke gå dypere inn i dette spørsmålet i denne omgangen.

Vår **Utmarksnemnd** har behov for en avklaring av grenseoppgangen mot ISK.

Drøfting av mulige løsninger:

Kommunestyret

Utvalget er ikke innstilt på at antallet representanter i kommunestyret endres. Å vedta et mindre kommunestyre nå vil kunne være uheldig for de mindre partiene og vil ikke være i tråd med ønske om en styrking av lokaldemokratiet.

Formannskapet

Alternativ 1

Formannskapet skal være ¼ del av Kommunestyret. (*Lovkravet er minimum 5 medlemmer*).

Utvalget er ikke innstilt på å gjøre endringer i det opplegget som har vært fulgt i inneværende periode.

Formannskapet vil derfor fortsatt utgjøre den politiske delen av **Administrasjonsutvalget**.

Det vil også være kommunens **Valgstyre** ved valgene. Medlemmene i Formannskapet vil også bli valgt til kommunens **Klageorgan**. Videre vil Formannskapet utgjøre kommunens medlemmer i **Samkommunestyret**. (*Her står i samarbeidsavtale for Innherred samkommune at samkommunestyret med varamedlemmer velges av og blant de to kommunestyrene i Levanger og Verdal*).

Når det gjelder sammensetningen av Formannskapet, mener Utvalget at dersom man velger å opprettholde dagens komiteordning, bør begge komitelederne sitte i Formannskapet. Ordfører, varaordfører og de to komitelederne vil likevel utgjøre et mindretall i et Formannskapet på 9 medlemmer.

Alternativ 2

Formannskapet. Følgende strykes: Når det gjelder sammensetningen av Formannskapet, mener Utvalget at dersom man velger å opprettholde dagenes komitéordning, bør begge komitélederne sitte i Formannskapet. Ordfører, varaordfører og komitélederne vil likevel utgjøre et mindretall i et Formannskap på 9 medlemmer.

Begrunnelse for forslaget om å stryke avsnittet: Ved en ordning hvor utvalgslederne *skal* sitte i formannskapet vil det bety at arbeidsmengden blir så stor at det i stor grad begrenser hvem som kan ta på seg vervet som utvalgsleder. For det skal vel fortsatt være et verv og ikke en deltidsjobb? Det er likevel ikke noe i veien for at det enkelte parti *kan* velge en utvalgsleder også som medlem i formannskapet. Viser også til forslaget om at formannskapet er kommunens medlemmer i Samkommunestyret.

Plan-og utviklingskomiteen

Alternativ 1

Utvalget har ikke registrert ønske om endring av sammensetning eller portefølje og vil derfor foreslå at opplegget for inneværende periode videreføres.

Alternativ 2

Alternativ ordlyd: Da det fortsatt er uavklart om Samkommunestyret vil bli videreført foreslår utvalget at opplegget fra inneværende periode videreføres. Dersom oppgaver som i dag ligger i Samkommunestyret blir tilbakeført til kommunen, mener utvalget at vi må vurdere porteføljen til plan- og utviklingskomiteen på nytt. Teknisk drift inngår i plan- og utviklingskomiteen.

Driftskomiteen

Alternativ 1

Et par av høringsuttalelsen antyder et ønske om å gå tilbake til en **Hovedutvalgsmode**ll. Utvalget er redd for at dette kan føre til en for sterkt fragmentering av beslutningsprosessen. Slike erfaringer førte til at det overveiende antall av kommunene i landet i sin tid gikk bort fra denne modellen.

Utvalget vil derfor i hovedsak tilrå at kommunen bygger videre på **Komite**modellen.

Høringsuttalelsene kan også tolkes dit hen at man ønsker å øke antall komiteer da med å splitte opp Driftskomiteens ansvarsområde i to komiteer slik SP f.eks forslår i sin høringsuttalelse.

Utvalget er likevel kommet til at det vil være riktig å holde Driftskomiteen samlet. Dette vil best sikre en helhetlig politisk innfallsvinkel mot den samlede kommunale forvaltningen. Et system med saksordførere vil kunne gi medlemmene i komiteen mulighet til å fordype seg i enkelte saksområder. Den innsikten saksordførerne tilegner seg, vil kunne bidra til enda bedre politiske diskusjoner i komiteen. En demokratisk fordeling av disse oppgavene vil også gi opposisjonen større mulighet til påvirke prosessene.

Et godt **samspill** med administrasjonen vil være avgjørende for en videreutvikling av arbeidet i Driftskomiteen. . I dette samspillet kan det også utvikles et bedre system for **åpne høringer** slik at innbyggerne trekkes mer med i prosessene. Det vil kanskje også gi grunnlag for større forståelse i befolkningen for de avveinger politikere og administrasjon må gjøre. Ekstern og intern informasjon bør styrkes.

På bakgrunn av den store bredden i saksområder vil Utvalget foreslå at antall medlemmer i Driftskomiteen utvides til 11.

Alternativ 2

Utvalget vil tilrå at kommunen i hovedsak bygger videre på komitémodellen, men vil foreslå at kommunen går over til 3 komiteer med 11 (9) medlemmer i hver komité, dvs. at driftskomiteens oppgaver deles på to utvalg. Alle 3 partier som har gitt innspill til utvalget (SP, SV og Venstre), har foreslått oppsplitting av driftskomiteen. Utvalget foreslår følgende oppdeling: Komité Helse/Omsorg og Komité Oppvekst/Kultur.

Ny overskrift: **Samarbeid administrasjon og politiske komiteer.**

Et godt samspill med administrasjonen vil være avgjørende for en videreutvikling av arbeidet i komiteene. I dette samspillet kan det også utvikles et bedre system for åpne høringer slik at innbyggerne trekkes mer med i prosessene. Det vil kunne gi grunnlag for større forståelse i befolkningen for de avveininger politikere og administrasjon må gjøre. Ekstern og intern informasjon bør styrkes.

(Uenig i ordningen med saksordfører, da dette vil gi merarbeid på komitémedlemmer som kun har sin ordinære godtgjørelse. Alle medlemmer bør fordype seg i saksområdene ved hjelp av administrasjonen.)

Oppgaver for alle i kommunestyret

Alternativ 1

Opplegget vil samlet sett gi interessante tilleggsoppgaver for alle i kommunestyret.. Det vil videre være mulig for partiene å fritta enkelte kommunestyrerepresentanter for tilleggsoppgaver ved å benytte seg av varalistene.

Alternativ 2

Kommunestyret vitaliseres og medlemmene får mulighet til å komme tidligere inn i enkelte saker. Et godt samspill med administrasjonen vil være avgjørende for å få dette til. Ved oppstart av planarbeid presenterer administrasjonen prosjektplan, utfordringsbildet og ønska mål. Det kan evt kjøres prosessarbeid der politikerne kan komme med innspill. Bruken av arbeidsgrupper som følger enkelte saker kan også utvidereutvikles.

Brukerråd-/utvalg; Eldrerådet, rådet for likestilling av funksjonshemmede, ungdomsrådet og innvandreråd. Disse utvalgene har ulike sammensetning, både med og uten politisk representasjon. Utvalget mener det bør velges ut medlemmer fra kommunestyret som representanter i disse brukerrådene/utvalgene.

Konklusjoner

Utvalget vil tilrå

- 1. Kommunestyret består av 35 representanter**

2. **Alternativ 1:** Formannskapet består av 9 representanter og har samme portefølje som i inneværende periode. Komitelederne velges blant Formannskapets medlemmer. Formannskapet utgjør kommunens medlemmer i samkommunestyret.
Alternativ 2: Formannskapet. Følgende strykes: Når det gjelder sammensetningen av Formannskapet, mener Utvalget at dersom man velger å opprettholde dagenes komitéordning, bør begge komitélederne sitte i Formannskapet. Ordfører, varaordfører og komitélederne vil likevel utgjøre et mindretall i et Formannskap på 9 medlemmer.
3. **Alternativ 1:** Plan og utviklingskomiteen opprettholdes med 9 representanter og samme portefølje som i inneværende periode
Alternativ 2: Plan- og utviklingskomiteen utvides til 11 medlemmer.
4. **Alternativ 1:** Driftskomiteen utvides til 11 medlemmer. Komiteen får samme portefølje som inneværende periode, men blir pålagt sammen med administrasjonen å arbeide for en videreutvikling av Komiteens arbeidsform.
Alternativ 2: Driftskomiteen deles i to: Komite helse/omsorg og Komite oppvekst/kultur. Antall medlemmer må diskuteres. Teknisk drift legges til plan- og utviklingskomiteen.
5. **Utmarksnemndas plassering i den kommunale forvaltningen avklares når situasjonen for ISK er endelig besluttet.**
6. **Gjeldene delegasjonsreglement videreføres og tas opp til ny vurdering av det nye kommunestyret innen 1/7 2012.**